

"ROBOTCHYJ NAROD" (The Working People) The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.

Published weekly by The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada. Winnipeg, Man.

M. Popovich, Editor.

Subscription \$1.50 a year in Canada. Elsewhere \$1.75.

"РОБОЧИЙ НАРОД" — одинок в Канаді і найстарша в Америці соціал-демократична часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Виходить щотижня.

Редактор М. Попович.

Передплата на "Р. Н." вносить: в Канаді \$1.50, а в других краях \$1.75 на рік.

Рукописи не звертає ся.

За оголошеня редакція "Р. Н." не відповідає.

Адреса до "Р. Н." така:

"ROBOTCHYJ NAROD" Box 3658, (St. B.) Winnipeg, Man.

Тим, що домагають ся відповіді для "Кан. Фармера."

Деякі читачі "Р. Н." домагають ся, щоби ми відповіли "Кан. Фарм.", вагаючи його редактори "Мр-ови" Гикавому, або Осипови Політиці на його плагіату, хуліганську писанину, поміщену в 3 ч. вищого згаданого ліберального стовпця "Мр-ів" Роса і Дочкевича, під заголовком "Хто се ті соціал-демократи?".

Ми відповідаємо лише на річеву критику і полемізуємо лише з чесними противниками. На низькі напади невідвільних людей, будь они й з ласки теперішнього божевільного віку і наших нещасних суспільних відносин — редактори, і на їхню предурну базгріну ми не будемо відповідати, бо се робило би їм за велику честь і тільки підбадьорувало б їх "хрюкати" еще голосніше, дякуючи хохби мовляв, що хтось прислухує ся до "свиньства".

Згадана писанина "К.Ф.", повна хуліганської напасти на соціалістів, говорить хіба найкраще сама про себе і про того, хто її писав і про газету, в якій она поміщена. З ньої читач більше вичитає про її вартість і ціну такої газети, в котрій она надрукована, ну, і про моральну вартість та висушений мізок її автора.

Перше все помічає, що автор тої писанини вражений чимсь, шукає напасти. — В "К.Ф." се не новина; колиб не напасти, брудні лайки, не булоб там що писати. Безнастанна лайка на адресу "Укр. Голосу" пройлась читачам, треба їм дати щось иншого: треба вцепити ся соціалістів. І щож-би то про них написати?

Зачав з того, що: они "викидки національної суспільности, жидівські пахольки, відтак признає, що соц. дем. ідея гарна, почім зайдить знова в вивіз і толкує, що батьками соц. дем. ідеї були жиди Маркс і Ляссаль і тому ся ідея є для нас ворожою, що укр. соц. дем. партія і її орган лише животють, що соціалізму наші люди не люблять і є горячо проти нього, на доказ сего плете брехню про те, було-би укр. соц. часопись в Злуч. Державах "Робітник" редагована т. М. Сичинським закінчила своє мізерне і короткотривале життя, що "члени народу виростають в національним дусі і умирають націоналістами", що "лише малодумаючі люди братають ся з жидами і іншими для Українців ворожими людьми" і т. д. і т. д.

Такої невольної, неконсеквентної, брехливої, дурної і низької базгріанини не повстадалаб ся жадна капітальська шматка, ба навіть може позавидувати "К. Ф." Значить "Мр." Осип Політика, редактор "К. Ф." розвиває свій "талант", котрий він вперше випробував на пробнім капітальським стовпці "Правди". Як-би він не позував в тім своїм канадійським "Рускім Селяніні", що він Українець, то всеж йому його заходи не вдають ся, так як і Демянчуков в Галичині, ко трого за зрадницьку роботу годували черешневими палками в кульборах галицького сойму. Правда, ту серед нашого народу в Канаді є ще спора маса темних несьвідомих людей, серед котрих можуть і Гикаві-Демянчуки підносити голос, але прийде час, що для них серед нас не стане місця.

Хтож то справді в "викидках національної суспільности"? — того рода гарного "гара-

банського язичія" можна навчитись в "К.Ф." чи пак в "Кан. Рус. Селяніні" — чи ті, що служать своєму народови, вибрані народом для тої ціли, як напр. провідники української соціал-демократичної партії, чи оттакі наймлені ворогами народа покутні нагначі і провокатори, як редактори "К.Ф." котрі із своїх нор, навіть і носе, не показують серед "свого" народа? Хто коли бачив де-небудь "Мр-а" Політику, на укр. зборах, в укр. організаціях?

Кому служать "Мр." Політика? — Українцям? Народній справі? — Редактор Політика, служить чужинцям лібералам Росови, Дочкезови і Ко. і в їхнім пахольком, що за Юдин гріш продав би й матір.

Кому служать укр. соц. демократи? А комуж може служать укр. робітник, що живе коштом своєї власної мозольної праці?... А укр. соц. дем. партія становлять власне самі укр. робітники і то найсьвідоміші і найчесніші робітники.

Та вже найкомічніше вийшов він з толку ванем соц. дем. ідеї. Про соціалізм він знає стільки, що редактори "Фрі Прес" або "Телеграму" про укр. історію; про те, між нами говорючи, він сам признає ся. Впрочім про те свідчить і його писанина. З лексікона добув він потрібне поєнене самого слова "соціал-демократизм", найшов дати уродження і смерті Маркса і Ляссалья, склеїв їх до купи і витолкував, що ніби "соціал-демократизм" виглядає на добру ідею, але творцем тої ідеї є Жиди і тому она серед Українців здала ся "псу на буті".

І ось ту редактор "К.Ф." залізши не в свої чоботи, не міг свобідно поступити кілька кроків. Він повязав початки соціалізму з початками заснована соц. дем. партії — причиною сього було незнане історії розвою соціалізму — помішав понятя соціалістичної ідеї з понятя тем про соц. дем. партію і витгнувши з лексікону двох соц. теоретиків К. Маркса і Ф. Ляссалья окрестив їх Жидами (обидва були походження жидівського Німціями), а тоді справив ся з прочими виводами зовсім легко: "проч з соціалістичною ідеєю, хоч-би й добра она була, бо она жидівська і хто соціаліст, той жидівський пахольок."

Ну, щож відповідати ігнорантові, котрий не знає що і про що пише, котрий не розуміє сего, що всяких суспільних рухів не творять одиниці після своєї химерної забаганки, а що їх викликає суспільне економічне або політичне життя, котрий не потрудив ся ніколи прочитати хочби кілька брошурок про соціалізм і його історію, щоб довідатись, чи то справді Жиди були творцями соц. ідеї, як се він навчив ся з капітальської "Правди", та щоб переконатись, що початки соціалізму не треба шукати серед Жидів, але серед Англіївців та Французів.

Колоб редактор "К.Ф." не був ігнорантом, то він знав би і те, що соціалістичній ідеї служать і за своє життя кладуть не "жидівські пахольки", але найкращі люди в світі. Він знав би і те, що багато сучасних найвизначніших письменників в світі є також соціалістами. Згадаєм лише про таких як: — М. Горькій — Росіянин, Г. Гавитман — Німець, Бернард Шоу — Англієць, У. Сінклер і померший недавно Джек Лондон — Американці; В. Винниченко — Українець і пр. пр. А за що, як не за соціалізм мучили ся наші найславніші народні діячі і письменники — Драгоманів, Франко, Павлик?... Чи всі ті люди, перед котрими світ в пошанову клонить голову, є жидівські пахольки?

Колоб редактор "К.Ф." не був ігнорантом, він знав би і те, що соціалізм сильнішим розвинений всюди там, де народ є культурніший. Факт, що серед нашого народа соціалізм не поширив ся так, як серед других народів, сумно свідчить лише про те, що Українці культурально стоять еще дуже низько. Про се не згірше свідчить також і другий факт, а іменно се, що наш народ читає-еще оттаку гадючу пресу, як "К.Ф." в котрих можна йому еще писати оттакі річі, як се, про що ми в сій статі говоримо.

Еслиб, врешті, редактор "К.Ф." був чесним чоловіком, то не писав би брехні про те, що укр. соц. часопись "Робітник" в Злуч. Державах "закінчила своє мізерне і коротке тривале життя", бо она живе і розвиває ся на злобу ворогам.

Ті, отже читачі нашої часописи, котрі домагають ся, щоби ми відповідали "К.Ф.", нехай зрозуміють, що на того рода писанину не можна відповідати, бо нема на що відповідати і нехай не шлють більше дописів в сій справі, бо не будемо їх містити. На лайку, та на такі поєнення, які ми були приневолєні дати в отсій статі, в "Р.Н." нема місця.

ПОСЛІДНІЙ РАЗ ПРИГАДУЄМО

всім тим товаришам і товаришкам, що обіцяли прислати свої предмети НА РОЗІГРАВКУ В ДОХІД "Р. Н." щоби они були ласкаві поспішити ся, бо комітет, що займаєть ся тою розігравкою, приготує лїту всіх предметів до друку.

Адресуйте так: "ROBOTCHYJ NAROD" Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

Соціалістична Революція і Право Нації на Самоозначенє.

("Соц. Демократ", центр. орган Р.С.Д.Р.П.)

1. Імперіалїзм, соціалїзм і освободженє угнетених націй.

Імперіалїзм є висшою стадією розвою капіталізму. Капітал в передовіших краях переріс рамки національних держав, поставив монополь на місце конкуренції, сотворив всі об'єктивні вступні умови для здійсненя соціалізму. Тому в Європі і Злуч. Державах на днешнім порядку стоїть революційна боротьба пролетаріату за усунєння капіталістичних правительств, за експропріацію буржуазії. Імперіалїзм пхає маси до такої боротьби, заострюючи в великаких розмірах класові протиріччя, погіршуючи положєнє мас в відношеню економічному — трости, доріжня — і в політичнім; өріст милітаризму, частіші війни, зміцненє реакції, скріпленє і розширенє національного гнету і колоніалїстичного рабунку. Побідоносний соціалїзм конче повинен здійснити повний демократизм, а іменно, не лише перевести повну рівноправність націй, але й здійснити право на самоозначенє угнетених націй, себто, право на свобідне політичне відділенє.

Соціалістичні партії, котрі не докажуть усього своєю діяльністю тепер і в часі революції і після її побіди, що они освободять закріпощені нації і устроят відносини до них на основі свобідного союзу — а свобідний союз є брехливою фразою без свободи відділеня, — такі партії поповнили би аряду супроти соціалізму.

Розуміє ся, демократизм є також державною формою, котра повинна щезнути, коли щезне держава, але се стане ся доперва підчас переходу від цілковито побідоносного і укріпшеного соціалізму до повного комунізму.

2. Соціалістична революція і боротьба за демократизм.

Соціалістична революція, се не один акт, не одна битва на однім фронті, а ціла епоха заострених класових конфліктів, довгий ряд битв на всіх фронтах, себ то, у всіх питаннях економіки і політики, битв, котрі можуть скінчити ся лише експропріацією буржуазії. Думка про те, що боротьба за демократизм може відтягнути пролетаріат від соціалістичної революції, або закрити її тїню й, чи т. п. була би основною помилкою. Протинво, як неможливий є побідоносний соціалїзм, не здійснюючий повного демократизму, так пролетаріат не може приготувити ся до побіди над бюрократією, коли він не буде вести всесторонньої, консеквентної революційної боротьби за демократизм.

Не меншою помилкою булоб віддаляти одну із точок демократичної програми, напр. про самоозначенє націй, на основі ніби-то його "нездійснености" або "ілюзорности" при імперіалїзмі. Тверженє, що право нації на самоозначенє не може бути здійсненє в межах капіталізму, можна розуміти або в абсолютнім, економічнім зміслі, або в услівнім політичнім.

В першій случает оно в основі теоретично ошибочне. По перше, в таким зміслі нездійснені, при капіталїзмі, напр. робітничі гроші або усунєне криз і т. п. Але зовсім неправильним є погляд, що так само нездійснені є самоозначенє націй. По друге, навіть хоч би один примір відділеня Норвегії від Швеції в 1905 р. є достаточним доказом, для опрокиненя "нездійснености" в сїм зміслі. По третє, було-би смішно опрокдити, що при невеликій зміні політичних і стратегічних взаїмних відносин, напр. Німеччини і Англіїни або завтра зовсім "здійсненім" може бути утворенє нових держав польського, індійського і т. п. По четверте, фінансовий капітал в своїх стремліннях до експансії (розширеня простору) "свобідно" купить і підкупить найсьвідомішого демократичне або републиканське правительство і вибраних урядників котрогобудь, хочаб і "независимого" краю. Панованє фінансового капіталу, як і капіталу взагалі, не дасть ся усунути жадними перемінами в обсягу політичного демократизму; а самоозначенє цілковито і виключно відносить ся до того обсягу. Але те панованє фінансового капіталу зовсім не усуває значія політичного демократизму, як більше свобідної, широкої і ясної форми

*) В німєцькїм журналі цїмервальдської "лівиці" "Форботе" (ч. 2., цвітєнь 1916.) поміщено дві цікаві статі в справі питання про "самоозначенє націй" — одна із них написана (Центр. органом Рос. Соц. Дем. Роб. Партії) за, а друга (ред. "Газети Робітничей", орг. кр. заряду Пол. Соц. Дем.) проти. В виду сего, що й нас Укр. Соц. Дем. се питає дуже інтересує, ми надрукуємо обидві згадані цікаві статі в "Роб. Нар." — Ред.

класового гнету і класової боротьби. Тому всі розсуджуваня про "нездійсненість" в економічнім зміслі, одного із домагань політичного демократизму при капіталїзмі сходять до теоретично неправильного означєня загальних і основних відносин капіталізму і політичного демократизму взагалі.

В другім случает се тверженє є неповне і неточне. Позаяк не одно лише право нації на самоозначенє, а всі основні домаганя політичного демократизму "здійснені" при імперіалїзмі лише в часті, по обкрєсно, ну і в виді рідкого винятку, як напр. відділенє Норвегії від Швеції в 1905 р. Домаганє янайскоршого освободженя колоній, ставленє всім революційним соц. демократами, також "нездійснені" при капіталїзмі без ряду револуцій. Але з сього випливає не відречєнє ся соц. дем. від сейчасової і як найрішучішої боротьби за всі ті домаганя — бо таке відречєнє ся було-б лише на руку буржуазії і реакції — а якраз наоборот, конечність формулувати і перевести всі ті домаганя не по реформаторській, а революційно; не огранічуєть ся рамками буржуазної легальности, але долмачи їх; не вдоволяючись парламентарними виступами і протєстами на словах, але втягаючи в активну діяльність маси, попраючи і розпалюючи боротьбу ізза всякого основного демократичного домаганя до прямого напору пролетаріату на буржуазію, т. є. до соціалістичної революції, експропріацій буржуазії. Соціалістична революція може розгоріти ся не лише ізза великого страйку, успішної демонстрації, голодового бунту, воєнного повстаня, або колоніалїстичної революції, але й ізза якої-будь політичної кризи, в роді справи Драйфуса або інциденту Кабернського або в звязі з референдумом в справі відділеня угнетеної нації і т. п.

Зміцненє національного гнету при імперіалїзмі обусловлює для соц. дем. не відречєнє ся від "утопійної", як говорять буржуазія, боротьби за свободу відділеня націй, але протинво, еще сильніше використання конфліктів, повстаючих і на сїм ґрунті, як причин для масового діланя і для революційних виступів проти буржуазії.

(Дальше буде)

Із Хроніки Революційної Борби в Німеччині.

(3 нелегальної німєцької революційної газети "Спартак", ч. 1.)

(Докінченє)

Дісбург. — В сусіднім коло Дісбурга містї Гамборні, населєнє котрого складає ся виключно з робітників помічаєть ся послідніми часами сильний неспокой серед робітників. В серпні відбували ся ту грандіозні демонстрації проти доріжжі і проти війни. В протягу кількох днів позамикало всі магазини. Товариженці подались на ринок і почали розбивати магазини. Поліція пробувала було мішати ся, але она оказала ся безсилною.

Браншвайг. — На мужественну боротьбу, розпочату самими робітниками проти імперіалістичного правительств, правительств відповіло градусом переслідуваня. 22. серпня до редакції "Друга Народа" (орган опозиції) впадо 24 поліціянтів, котрі перевели до кладку, але безрезультатну ревізію по всіх закутках. При тім були арештовані Сен Ертер, редактор газети "Друга Народа" і Генцель, секретар союзу фабричних робітників. Обидвох їх відставлено до Ганноверу. Першого вересня 40 поліціянтів знова перевели ревізію в редакції "Друга Народа". Сам радзю арештовано 8 товаришів, котрих після слідства випущено на свободу. Всім робітникам "Друга Народа" заборонено з ким небудь переписувати ся.

Політичне шпіонованє царює всюди. Робітники озлоблені до крайної міри. Боевий дух серед них мішніє.

Гера. — 29 серпня арештовано ту двох молодих товаришів. Одного із них вскорі освободжено. Обидвох обвивають за розповсюдженє летючки під заголовком "2 1/2 року тюрми" (про Лібкнехта).

В Галле не перестають робити ревізії. В залуці з другим засудом Лібкнехта, страйкувало одно підприємствє.

Вибори на загально-партійну конференцію в Магдебург показують, як сильно зріс опозиційний напрям серед місцевих робітників. Кандидати опозиції дістали 107 голосів проти 123 голосів кандидатів "центра" — (група Гаазе) і 136 і 117 кандидатів більшости.

Штутгарт. — Політичні процеси відбувають ся один за другим. 29. серпня відбув ся суд над "бунтівниками" — Кріспіном і його товаришами. Тов. Кріспіна засуджено на 3 місяці тюрми, з вчисленєм одного місяця, просядженого до засуду, тов. Гернле засуджено на 4 тижні тюрми, його жєна і молодий

тов. Цвікер дістали чих 5 оскарженє прислуги, подаван Шейдеманами, покразочю очевидне мову прокуратор "цом" із статі "Ост Шведше Тагвахтльшости", в котрій перед самостійним Пригій нагоді "та в сій статі він найшши вислів своїх гартський "соц. дєний пригій офіційни судових властий опозиції. В серпні над одною товаришів проваймаської лєтдоказ на тїм суді знимка тої летючки предложеня в суді ле що його в часі прит, тому суд відложєз процес засуджєтюрми і 30 марок катї, 26. червня 1911 Лібкнехтом, а також го спокою, заключає "Проч з війною!" "Дайте нам хліба!"

В часі слідств поліція розпілила поговорити ся, будьтєтент на шефа полевне "винновника" ду 500 марок. Але вана так невдачно, кидала ся в вічі наченому чоловікові, ки осмілила ся в зштувати одного товартюрми вже більше ч

Нас жде впереді трого 10 товаришів, не чим 3 місяці, розповсюдженє 2 1/2 року тюрми" ся так як за злочин

ТЮРМА — КРИП ("Робітнич

Колі т. К. Лібкнехта 1916 р. на 4 1/2 року ці) за борю проти ім в вичі: — "А во з війною, проч з всамою дорогою, що і тисячі наших товтоваршів заповняють газеті". Але куди вють достойними рєшаш тов. А. про до розсправи за рєзної летючки. Відтфронт. Підчас козжіє" тов. А. крикнувдію не убий?" на 3 роки кріпости.

В другім гарнизоніка один молодий в масовий убіствєна 5 літ тюрми. Наш тов. К. верний з варті. Протспав. Його "началставив йому якєсь вів не досить голосрив ся. Тов. К. скавти не дочули, то валожені дряню". див тов. К. на 12 д

В. Винниченно.

ТАЛ

І от через те, в можна було ні зди в камері ішла яка тали, розмовляли, чу участь, і його вив собі з того ніч ну не думав, що і так і слід було.

Колі з Пінї смі а другий заступатого й другого одло і добродушно-го витрусили бо ку, і потім були в агував на те, як "стер" одкручував перекинуто олово,